

Enquête tussentijdse gemeenteraadsverkiezingen

De Tweede Kamer wil tussentijdse verkiezingen in gemeenten mogelijk maken¹. Bij ernstig verstoorde verhoudingen zou vervroegde verkiezingen uitkomst moeten bieden. De Nederlandse Vereniging voor Raadsleden heeft in kaart gebracht hoe wenselijk dit is vanuit het perspectief van raadsleden zelf.

Tussentijdse raadsverkiezingen zijn nu alleen mogelijk bij gemeentelijke herindeling. Voor het mogelijk maken van tussentijdse raadsverkiezingen bij verstoorde verhoudingen of andere politieke redenen is een Grondwetswijziging nodig. De minister komt dit voorjaar met een notitie over de voors en tegens².

Inhoud

1. Vragenlijst	2
2. Resultaten	4
3. Kruisingen	10
4. Onderzoeksverantwoording	13

¹ Kamerstukken II, 2019/2020, 35300-VII-14, [Tweedekamer.nl](https://www.tweedekamer.nl)

² Kamerstukken II, 2019/2020, 35300-VII-85, [Tweedekamer.nl](https://www.tweedekamer.nl)

1. Vragenlijst

1 - Bent u het eens of oneens met het voorstel om tussentijdse gemeenteraadsverkiezingen mogelijk te maken?

- Eens
- Oneens
- Weet niet / geen mening

2 - Denkt u dat tussentijdse verkiezingen een oplossing kan zijn bij ernstig verstoorde verhoudingen in het gemeentebestuur?

- Ja
- Nee
- Weet niet / geen mening

3 - Hebt u in uw gemeente ooit een politieke situatie meegemaakt waarbij tussentijdse verkiezingen wenselijk was geweest?

- Ja
- Nee
- Weet niet / geen mening

4 - Hebt u bij deze situatie, waarin geen vervroegde verkiezingen uitgeschreven konden worden, het idee gehad dat u als raad voldoende andere manieren had om met de situatie om te gaan?

- Ja
- Nee
- Niet van toepassing
- Weet niet / geen mening

5 - Denkt u dat de gemeentepolitiek gaat veranderen als tussentijdse verkiezingen een mogelijke uitweg biedt bij conflicten?

- Ja
- Nee
- Weet niet / geen mening

6 - Denkt u dat het gemeentebestuur stabiel of instabiel wordt bij de mogelijkheid van tussentijdse verkiezingen?

- Stabieler
- Instabieler
- Noch stabiel, noch instabieler
- Weet niet / geen mening

7 - Als tussentijdse verkiezingen mogelijk worden, bij wie vindt u dat de bevoegdheid dan moet liggen om deze verkiezingen uit te schrijven?

- De gemeenteraad
- De burgemeester
- Het college
- De minister van Binnenlandse Zaken
- De Commissaris van de Koning
- Weet niet / geen mening

8 - Als tussentijdse verkiezingen in de gemeente achter de rug zijn, wanneer vindt u dan dat de eerstvolgende verkiezingen daarna moeten plaatsvinden?

- Vier jaar later
- Zo snel mogelijk weer op hetzelfde moment als reguliere gemeenteraadsverkiezingen (2022, 2026, 2030, etc.)
- Weet niet /geen mening

9 - Hebt u nog verdere op- of aanmerkingen over tussentijdse gemeenteraadsverkiezingen?

Open vraag

10 - Wat is uw functie?

- Gemeenteraadslid
- Commissie/burgerlid
- Anders/nvt

11 - Hoe lang bent u al gemeenteraadslid?

- Minder dan 4 jaar
- 4-8 jaar
- Meer dan 8 jaar
- Niet van toepassing

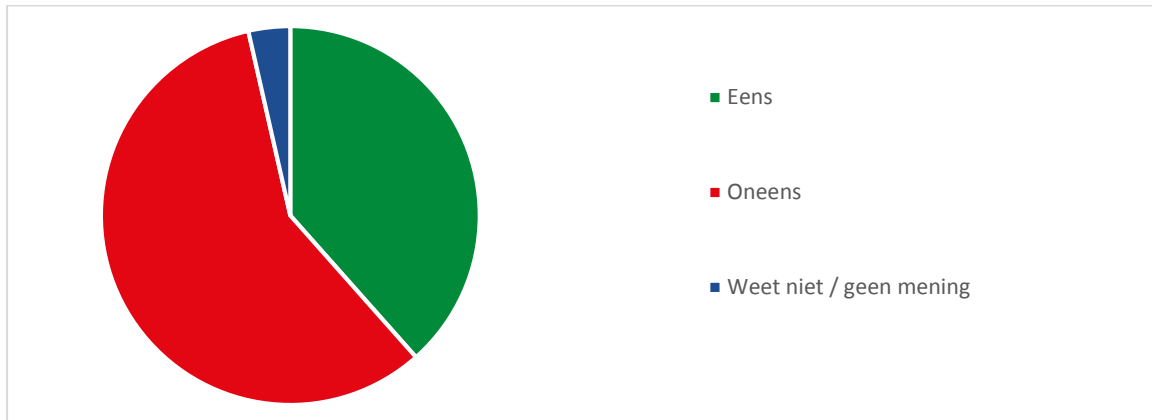
12 - Hoeveel inwoners telt uw gemeente?

- Minder dan 20.000
- 20.000-50.000
- 50.000-100.000
- Meer dan 100.000

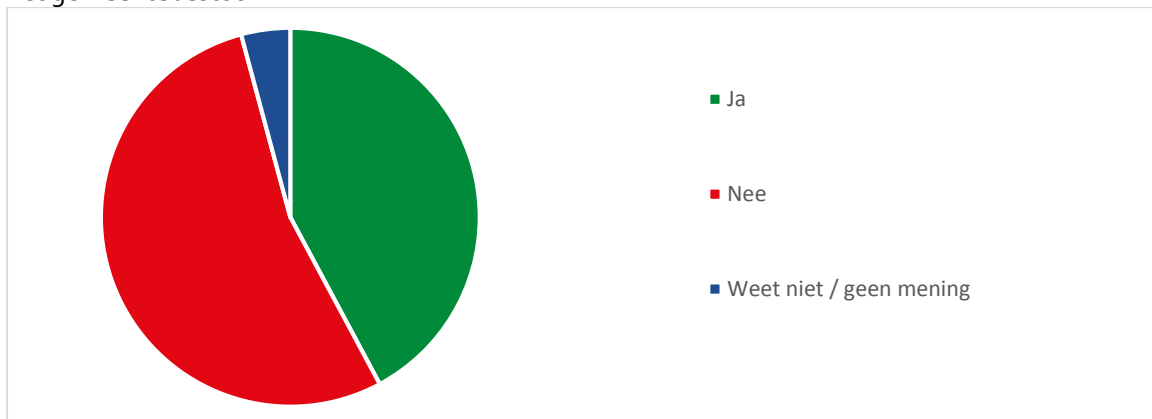
2. Resultaten

1 - Bent u het eens of oneens met het voorstel om tussentijdse gemeenteraadsverkiezingen mogelijk te maken?

	Aantal	Percentage
Eens	496	38%
Oneens	748	58%
Weet niet / geen mening	46	4%

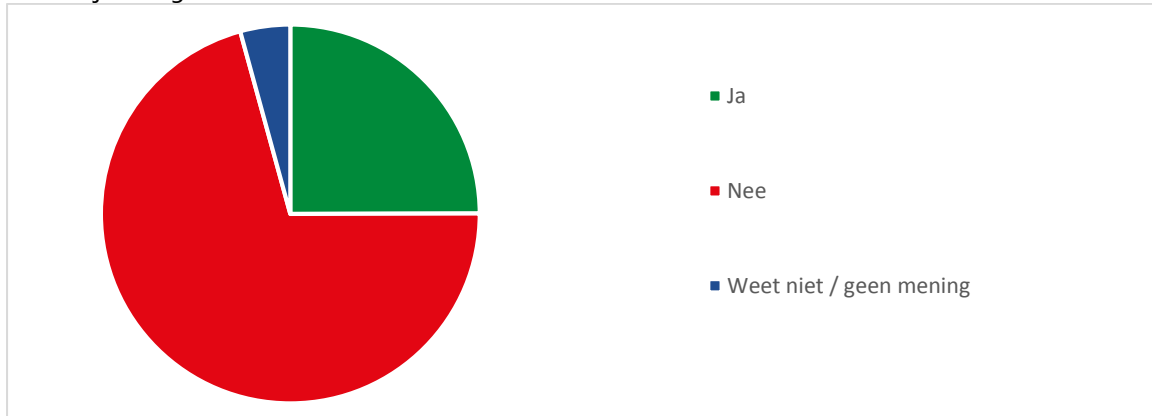
2 - Denkt u dat tussentijdse verkiezingen een oplossing kan zijn bij ernstig verstoorde verhoudingen in het gemeentebestuur?

	Aantal	Percentage
Ja	544	42%
Nee	692	54%
Weet niet / geen mening	54	4%

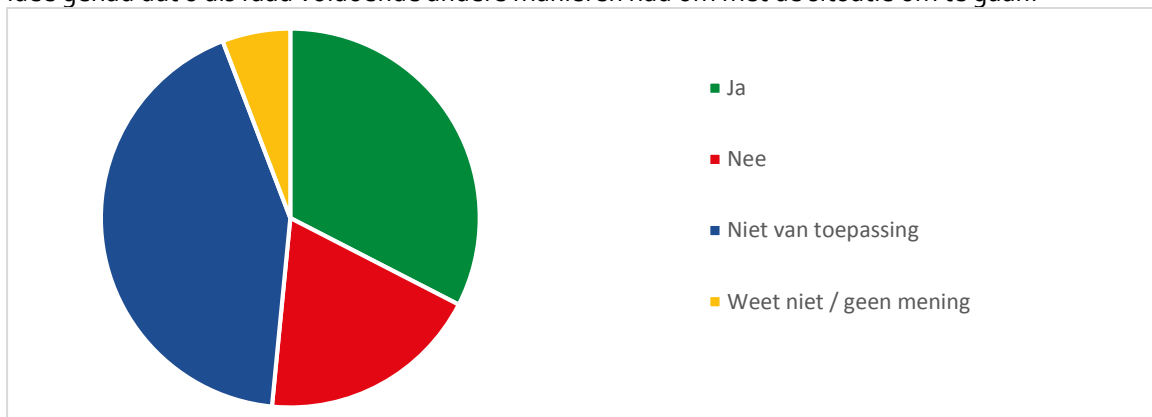

3 - Hebt u in uw gemeente ooit een politieke situatie meegemaakt waarbij tussentijdse verkiezingen wenselijk was geweest?

	Aantal	Percentage
Ja	322	25%
Nee	912	71%
Weet niet / geen mening	55	4%

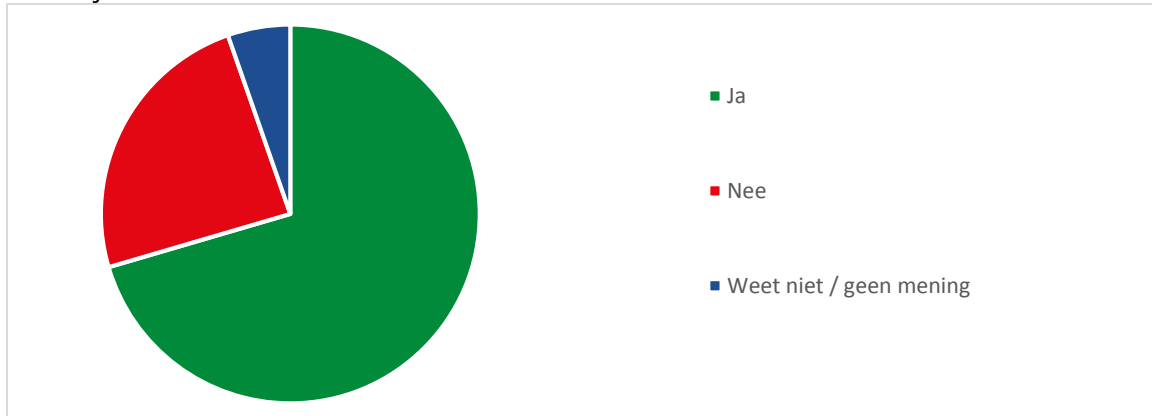
4 - Hebt u bij deze situatie, waarin geen vervroegde verkiezingen uitgeschreven konden worden, het idee gehad dat u als raad voldoende andere manieren had om met de situatie om te gaan?

	Aantal	Percentage
Ja	420	33%
Nee	245	19%
Niet van toepassing	550	43%
Weet niet / geen mening	75	6%

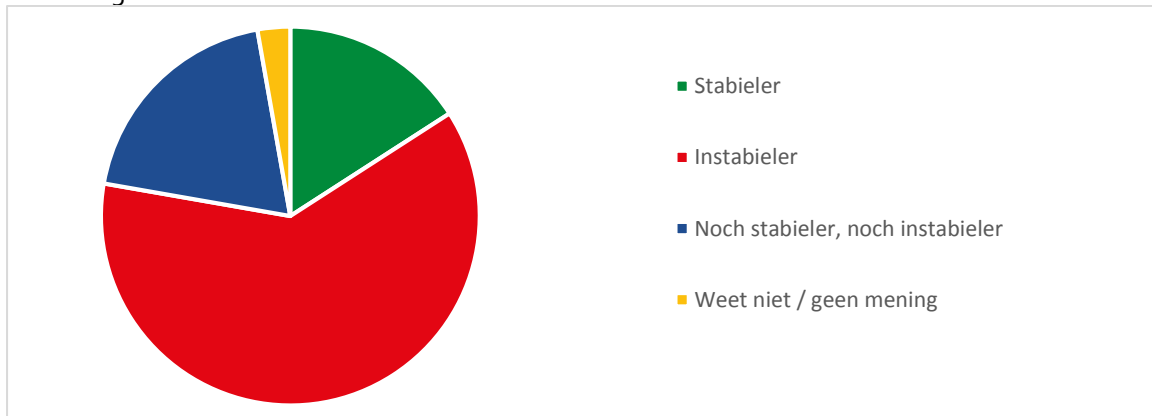

5 - Denkt u dat de gemeentepolitiek gaat veranderen als tussentijdse verkiezingen een mogelijke uitweg biedt bij conflicten?

	Aantal	Percentage
Ja	909	70%
Nee	312	24%
Weet niet / geen mening	69	6%

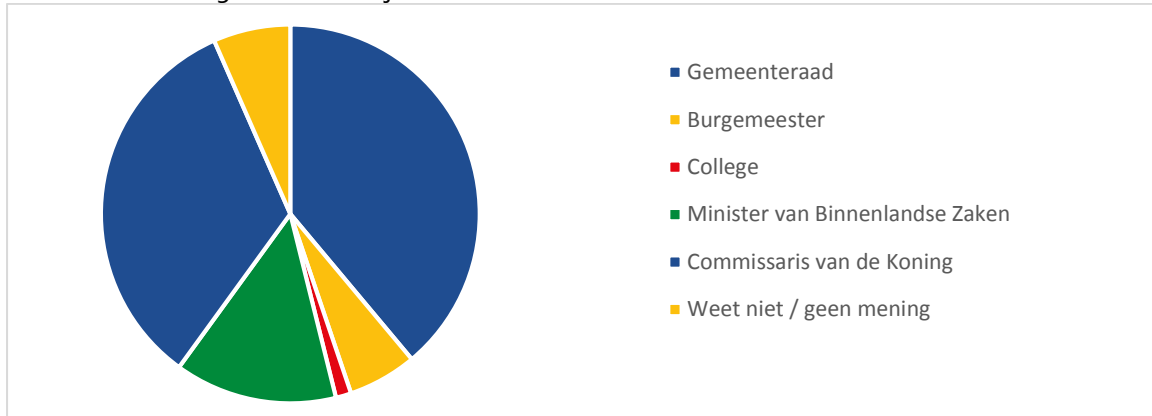
6 - Denkt u dat het gemeentebestuur stabiel of instabiel wordt bij de mogelijkheid van tussentijdse verkiezingen?

	Aantal	Percentage
Stabieler	205	16%
Instabieler	798	62%
Noch stabiel, noch instabiel	251	19%
Weet niet / geen mening	36	3%

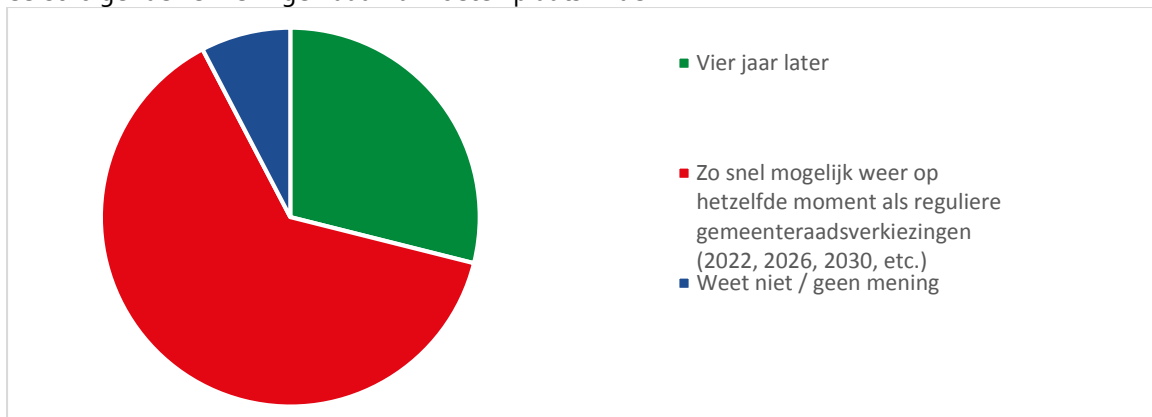

7 - Als tussentijdse verkiezingen mogelijk worden, bij wie vindt u dat de bevoegdheid dan moet liggen om deze verkiezingen uit te schrijven?

	Aantal	Percentage
Gemeenteraad	502	40%
Burgemeester	76	6%
College	17	1%
Minister van Binnenlandse Zaken	179	14%
Commissaris van de Koning	431	33%
Weet niet / geen mening	85	6%

8 - Als tussentijdse verkiezingen in de gemeente achter de rug zijn, wanneer vindt u dan dat de eerstvolgende verkiezingen daarna moeten plaatsvinden?

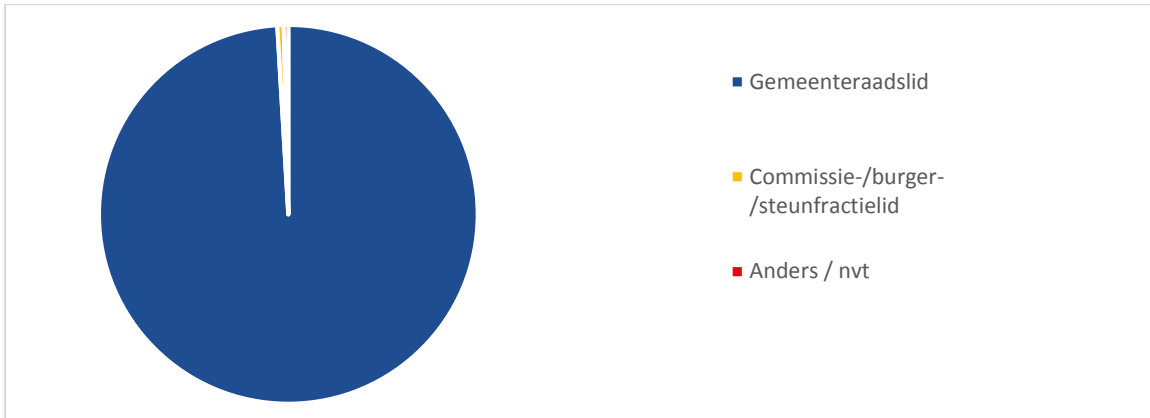

	Aantal	Percentage
Ja	373	29%
Nee	818	63%
Weet niet / geen mening	99	8%

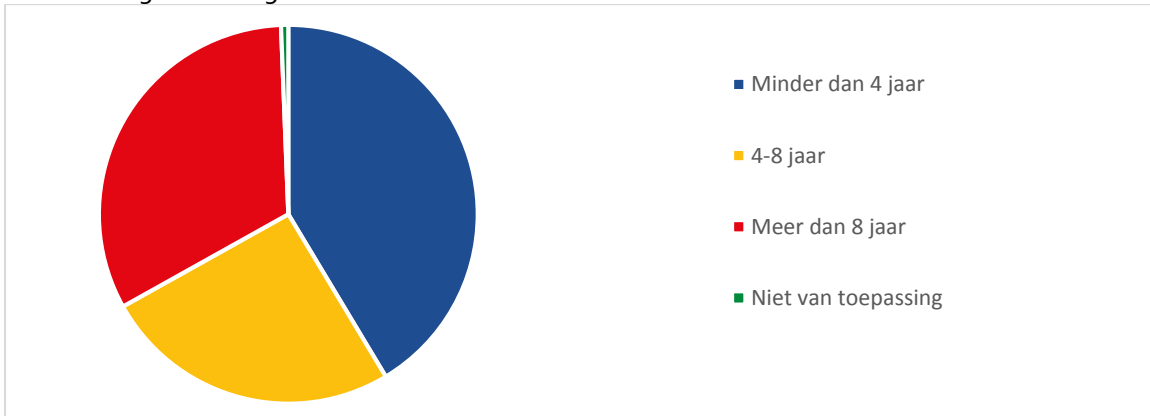
9 - Hebt u nog verdere op- of aanmerkingen over tussentijdse gemeenteraadsverkiezingen?
Open vraag, 445 keer ingevuld. Antwoorden worden nader gecategoriseerd en geanalyseerd.

10 - Wat is uw functie?

	Aantal	Percentage
Gemeenteraadslid	1278	99,1%
Commissie-/burger-/steunfractielid	7	0,5%
Anders / Nvt	5	0,4%

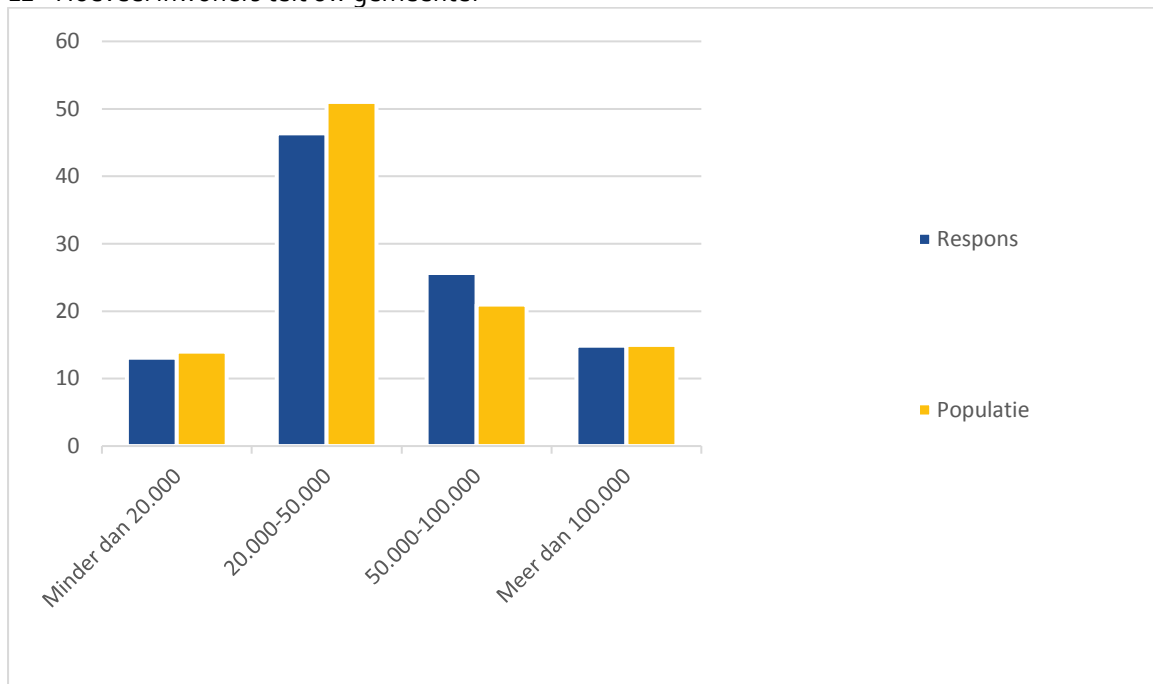
11 - Hoe lang bent u al gemeenteraadslid?

	Aantal	Percentage
Minder dan 4 jaar	534	41%
4-8 jaar	329	26%
Meer dan 8 jaar	419	32%
Niet van toepassing	8	1%

12 - Hoeveel inwoners telt uw gemeente?

	Aantal	Percentage	Populatie
Minder dan 20.000	169	13%	14%
20.000-50.000	598	46%	51%
50.000-100.000	331	26%	21%
Meer dan 100.000	192	15%	15%

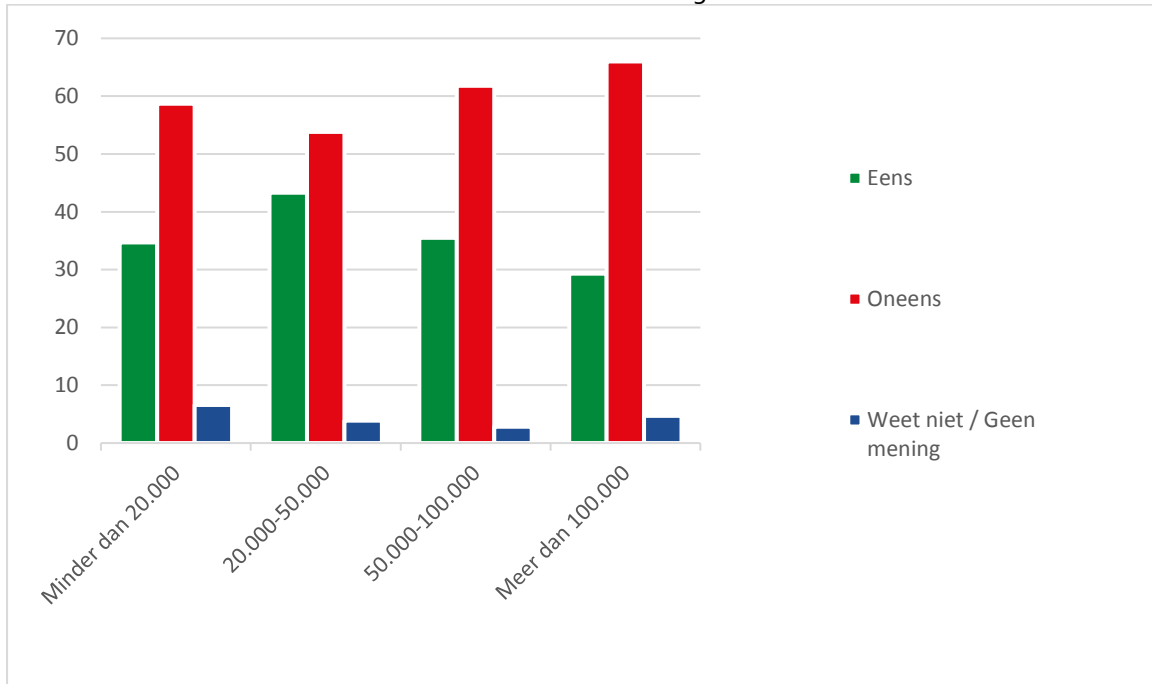

3. Kruisingen

Bent u het eens of oneens met het voorstel om tussentijdse gemeenteraadsverkiezingen mogelijk te maken?

X

Hoeveel inwoners telt uw gemeente?

Alleen de respondenten meegenomen die bij vraag 10 'Gemeenteraadslid' hebben geantwoord.

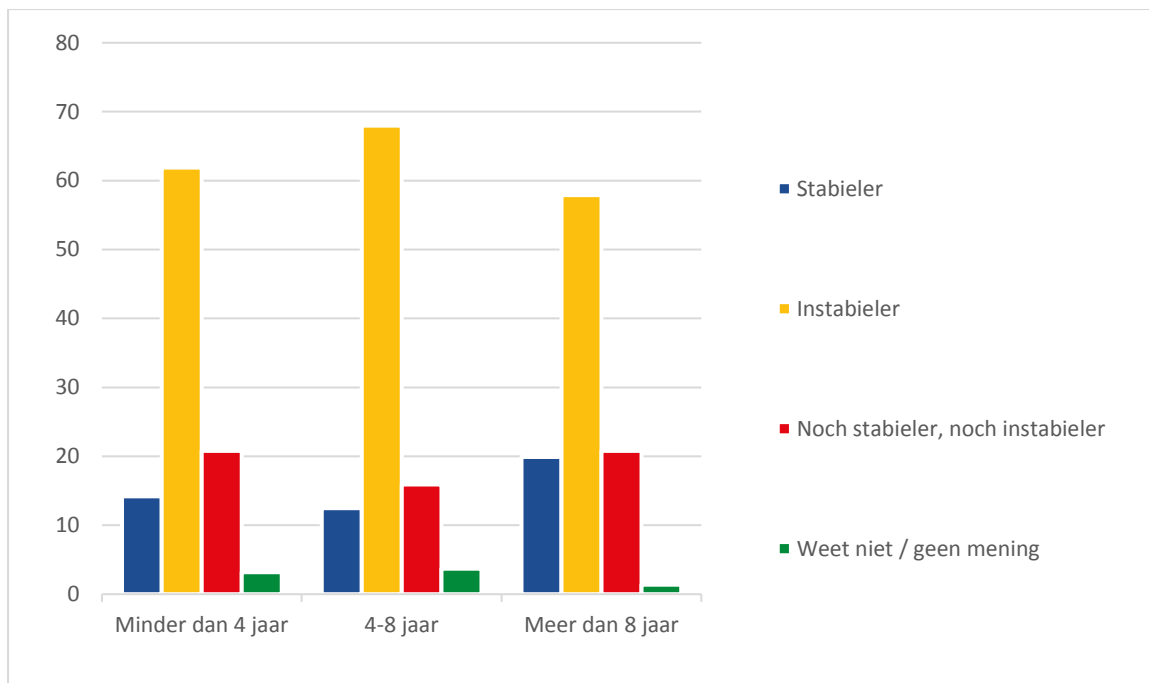
	Minder dan 20.000		20.000-50.000		50.000-100.000		Meer dan 100.000	
Eens	58	34,7%	257	43,3%	116	35,5%	56	29,3%
Oneens	98	58,7%	319	53,8%	202	61,8%	126	66,0%
Weet niet / geen mening	11	6,6%	17	2,9%	9	2,8%	9	4,7%

Hoe lang bent u al gemeenteraadslid?

X

Denkt u dat het gemeentebestuur stabiel of instabiel wordt bij de mogelijkheid van tussentijdse verkiezingen?

Alleen de respondenten meegenomen die bij vraag 10 'Gemeenteraadslid' hebben geantwoord.

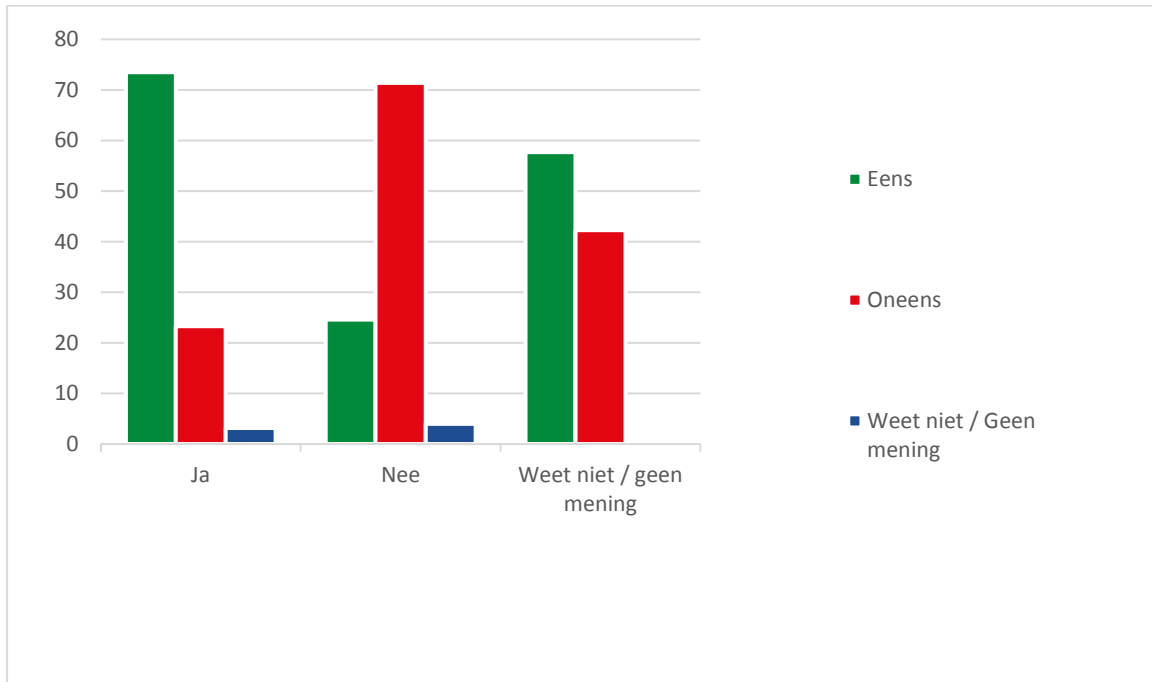
	Minder dan 4 jaar		4-8 jaar		Meer dan 8 jaar		Niet van toepassing	
Stabieler	75	14,2%	41	12,5%	83	19,9%	0	0%
Instabieler	328	61,9%	223	68,0%	242	57,9%	1	50%
Noch stabiel, noch instabieler	110	20,8%	52	15,9%	87	20,8%	1	50%
Weet niet / geen mening	17	3,2%	12	3,7%	6	1,4%	0	0%

Hebt u in uw gemeente ooit een politieke situatie meegemaakt waarbij tussentijdse verkiezingen wenselijk was geweest?

X

Bent u het eens of oneens met het voorstel om tussentijdse gemeenteraadsverkiezingen mogelijk te maken?

Alleen de respondenten meegenomen die bij vraag 10 'Gemeenteraadslid' hebben geantwoord.

	Ja		Nee		Weet niet / geen mening	
Eens	233	73,5%	224	24,6%	30	57,7%
Oneens	74	23,3%	649	71,4%	22	42,3%
Weet niet / geen mening	10	3,2%	36	4,0%	0	0,0%

4. Onderzoeksverantwoording

- De vragenlijst is op 23-1-2020 verspreid door middel van een direct mailing naar alle gemeenteraadsleden van Nederland.
- De vragenlijst is een week later gesloten, op 30-1-2020.
- De respondenten zijn aangeschreven middels [deze e-mail](#).
- De respondenten zijn anoniem.
- De vragenlijst is 1290 keer ingevuld.
- De vragen 10, 11 en 12 zijn om twee redenen toegevoegd aan de enquête: om te controleren of de respondenten een getrouwe afspiegeling vormen van de populatie raadsleden en om nader inzicht te krijgen in voorkeuren onder raadsleden met een verschillend profiel.
- Voor vragen over dit onderzoek kunt u terecht bij de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden via info@raadsleden.nl.